

WEGWIJS IN VOORAFGAANDE ZORGPLANNING

waar een wil is, is een weg

een samenwerking van

Colofon

Auteur: Yanna Van Wesemael

Leescomité: Daevy Amerlynck, Inge De Hertogh, Paul Destrooper, Wim Distelmans, Robert Geeraert, Kris Van de Gaer, Hannie Van den Bilcke, Lieve Van den Block, Lieve Vande Putte, Lucie Verbouwe, Jo Verbiest

Verantwoordelijke uitgever:

Wim Distelmans, W.E.M.M.E.L., Expertisecentrum Waardig Levensende

Design: Jean-Luc Servais

Mei 2016

Inhoud

Voor wie is deze brochure bedoeld?	4
Nadenken over het levenseinde: waarom?	4
Praten over het levenseinde: wanneer?	5
Overleggen met je arts	6
Voorafgaande zorgplanning	6
Wat zijn wilsverklaringen?	6
De voorafgaande negatieve wilsverklaring	8
De voorafgaande wilsverklaring euthanasie	8
Wat doe je met je wilsverklaringen?	9
LEIFkaart	9
Vertrouwenspersoon versus wettelijke vertegenwoordiger	9
Vergeet ook je actuele zorg niet te bepalen	10
Samengevat	10
Welke andere diensten kunnen je ondersteunen?	11
Het LevensEinde InformatieForum: LEIF	11
De netwerken palliatieve zorg	12
HuizenvandeMens	13
Addendum: verschil tussen de voorafgaande negatieve wilsverklaring en de voorafgaande wilsverklaring euthanasie	14
Aanvraagformulier voor een LEIFkaart	15

Voor wie is deze brochure bedoeld?

Je hebt deze brochure geopend. Misschien omdat je al vaker hebt nagedacht over welke zorg je wil krijgen als je ernstig ziek wordt. Omdat je zeker wil zijn dat je wensen hierrond gerespecteerd zullen worden, *ook al kan je ze zelf niet meer uiten*. Of je wil je naasten hier niet mee belasten. Je wil misschien weten hoe je die wensen vooraf op papier kan zetten, hoe je dus “met je papieren in orde” kan zijn, en welke informatie belangrijk is voor zorgverleners.

Of misschien heb je iemand in je naaste omgeving die ernstig ziek is en wil je met die persoon samen nadenken over de toekomst op vlak van zijn gezondheid.

Deze brochure is bedoeld voor iedereen die overweegt om bepaalde zaken te regelen rond zijn levenseinde, ook al ben je nu nog gezond of ook al vertrouw je nog op genezing. In deze brochure willen we je handvatten aanreiken om gesprekken aan te gaan met je naasten en met je zorgverleners en om de nodige papieren in te vullen.

Deze “papieren” noemt men “wilsverklaringen” en ze zijn terug te vinden in de brochure “de correcte voorafgaande wilsverklaringen” die ook deel uitmaakt van de campagne “Voorafgaande Zorgplanning”, een gezamenlijk project van de FOD Volksgezondheid, de Koning Boudewijnstichting en LEIF. Beide brochures horen samen. De brochure “de correcte voorafgaande wilsverklaringen” is verkrijgbaar via de gemeenten en diverse diensten (zie pagina 11).

Nadenken over het levenseinde: waarom?

Voor velen onder ons komt er een moment in het leven waarop we niet meer te genezen zijn, maar waarop er op medisch vlak nog dingen kunnen gebeuren. Dat kunnen behandelingen zijn die ons langer in leven houden, maar evengoed medische handelingen die er enkel voor zorgen dat we pijnvrij zijn en een levenseinde zonder vermijdbare ellende tegemoet gaan. Het is dus belangrijk om na te denken over wat je wel of niet wil. Een aantal vragen waarover je kan nadenken:

- Hoe zie ik mijn levenseinde? Waar maak ik me het meest ongerust over in dat verband?
- Welke zorg verwacht ik van mijn arts en van andere zorgverleners?
- Welke behandelingen zou ik nog willen mocht ik ernstig ziek worden? En welke niet? Zou ik in bepaalde omstandigheden euthanasie willen?
- Wie wil ik aanduiden om mijn wil te vertolken wanneer ik het zelf niet meer kan?
- Op welke plek wil ik het liefst verzorgd worden en sterven?
- Enz.

Misschien wil je hierover van gedachten wisselen met vrienden en kennissen, met mensen in het lokaal dienstencentrum of het woonzorgcentrum.

Door erover te praten met je arts, je andere zorgverleners en je naasten maak je je keuzes bekend en kunnen misverstanden zoveel mogelijk vermeden worden. Het is vaak een hele geruststelling als je weet dat je arts en je naasten je grenzen en je wensen kennen, maar die geruststelling geldt ook voor hen: door jouw beslissingen op papier te zetten, neem je zelf de verantwoordelijkheid die anders op hun schouders rust mocht jij later niet meer in staat zijn om te beslissen.

Als je er niet over praat, bestaat de kans dat de laatste fase van je leven er helemaal anders gaat uitzien dan je gewild had. Het komt voor dat mensen aan hun levenseinde meer behandelingen krijgen dan ze eigenlijk gewild hadden en net daardoor helemaal geen levenskwaliteit meer hebben.

Praten over het levenseinde: wanneer?

Praten over het levenseinde is voor niemand makkelijk: noch voor jou, noch voor je naasten en zelfs niet voor je arts! Je zou kunnen denken dat er dus nooit een goed tijdstip is om een gesprek aan te gaan. Toch kunnen er momenten zijn in je leven waarop je erover nadenkt, zoals wanneer je zelf gezondheidsproblemen hebt of een ernstige diagnose te horen krijgt of wanneer je in een woonzorgcentrum wordt opgenomen. Er zijn heel wat woonzorgcentra die zelf ook het initiatief nemen om hierover te praten enkele weken nadat je er opgenomen bent. Enerzijds worden je wensen dan bevestigd over je dagelijkse zorg, anderzijds zal ook gepeild worden naar wat je wenst in het geval je ernstig ziek wordt en misschien zelf je wil niet meer kan uitdrukken.

Soms kan iemand uit je omgeving die ernstig ziek is of overlijdt, je aan het denken zetten, terwijl je zelf nog gezond bent. Dan is het misschien voor jou en je omgeving ook minder bedreigend om erover te praten. Doe het in ieder geval op tijd, namelijk vóór het moment dat je er misschien niet meer toe in staat bent.

Jij bepaalt het moment waarop je dit wil bespreken. Misschien gaan zorgverleners erover tegen jou beginnen als je daar op dat moment weinig zin of energie voor hebt. Dan kan je laten weten dat je dit op een ander tijdstip wil bespreken. Wacht alleszins niet tot je arts er zelf over begint!

Overleggen met je arts

Waarom willen mensen wilsverklaringen opstellen? Vaak krijg je als antwoord: “om niet nodeloos te moeten afzien”. Maar wat betekent dat juist? Bij de ene kan het stoppen met de antibiotica veel leed besparen, bij de andere kan het juist zorgen voor extra ongemak. Om precies te weten wat je zelf niet wil beleven, is het daarom belangrijk dat je dit overlegt met je arts. Je arts kent namelijk je gezondheidstoestand en weet meestal met welke problemen je zit. Wanneer je uitlegt waarvoor je angst hebt, wat je zeker niet wil ondergaan, kan de arts, dankzij zijn kennis en ervaring, je ondersteunen bij het maken van keuzes. Hij kan je daarom ook goed bijstaan bij het invullen van je wilsverklaringen.

Een tip is om je vragen vooraf te noteren en de antwoorden tijdens de consultatie met je arts ook meteen op te schrijven. Houd er rekening mee dat je misschien meerdere consultaties nodig hebt om alle informatie te verzamelen en aan voorafgaande zorgplanning te doen. Het kan nuttig zijn om iemand (bv. een naaste) mee te nemen naar de consultaties: met twee onthoud je meer en misschien wil je die persoon ook als vertegenwoordiger aanduiden.

Wanneer je reeds beroep doet op zorgverleners, in de thuissituatie of in het woonzorgcentrum, is het misschien makkelijker voor jou om er met hen over te praten. Toch blijft het belangrijk dat er in dit proces ook een arts wordt betrokken.

Voorafgaande zorgplanning

Het continue proces van nadenken over wat je wil of niet wil wanneer je ernstig ziek zou worden en je je wil niet langer kan uitdrukken, jezelf informeren, beslissingen nemen en voorbereiden, tijdig erover spreken met je zorgverleners en naasten en je beslissingen op papier zetten, noemt men voorafgaande zorgplanning. Het vastleggen van je wensen op papier gebeurt via voorafgaande wilsverklaringen.

Wat zijn wilsverklaringen?

- 1) Wilsverklaringen zijn documenten waarin je duidelijke richtlijnen geeft voor de situatie waarin je jezelf niet langer kan uitdrukken.
- 2) Wilsverklaringen zijn dus bedoeld voor **later**, wanneer je niet langer wilsbekwaam bent. Hierin heb je opgeschreven welke behandelingen/onderzoeken/zorg je dan niet meer wil. Artsen en andere zorgverleners moeten hiermee rekening houden.
- 3) Iemand anders kan ze niet voor jou invullen wanneer je zelf wilsbekwaam geworden bent!

Je kan deze wilsverklaringen terugvinden in de brochure “de correcte voorafgaande wilsverklaringen”, mét uitleg over hoe je ze kan invullen.

Er bestaan 5 wilsverklaringen die je voorafgaand aan je wilsonbekwaamheid kan opstellen zodat anderen hiermee later rekening kunnen houden. Je bent uiteraard niet verplicht ze alle 5 in te vullen. Naast de 5 wilsverklaringen mag je ook zelf meer details op papier zetten. Misschien wil je een brief schrijven aan je naasten over hoe je wil dat je levenseinde er uitziet.

De 5 wettelijke voorafgaande wilsverklaringen:

1. Voorafgaande negatieve wilsverklaring
2. Voorafgaande wilsverklaring euthanasie
3. Verklaring inzake de wijze van teraardebestelling
4. Verklaring voor orgaandonatie
5. Testament betreffende lichaamsschenking aan de wetenschap

3 van de 5 wilsverklaringen zijn registreerbaar op de gemeente:

1. Voorafgaande wilsverklaring euthanasie
2. Verklaring inzake de wijze van teraardebestelling
3. Verklaring voor orgaandonatie

Let wel: alle 5 wilsverklaringen zijn op zich rechtsgeldig. Registratie op de gemeente is wenselijk, maar NIET verplicht.

4 van de 5 wilsverklaringen zijn onbeperkt geldig. Enkel de voorafgaande wilsverklaring euthanasie moet om de 5 jaar hernieuwd worden.

Buiten de voorafgaande wilsverklaring euthanasie, waarbij de arts kan weigeren de euthanasie uit te voeren, zijn de andere 4 wilsverklaringen wettelijk afdwingbaar: artsen zijn verplicht hiermee rekening te houden.

Vooraf bij het invullen van de negatieve wilsverklaring en de wilsverklaring euthanasie is het nuttig je te laten bijstaan door een professionele zorgverlener. We lichten beide wilsverklaringen hieronder kort toe. Voor informatie over orgaandonatie, lichaamsschenking aan de wetenschap en regeling van uitvaart verwijzen we naar het commentaar bij de in te vullen formulieren in de brochure “de correcte voorafgaande wilsverklaringen”.

De voorafgaande negatieve wilsverklaring

Dit document werd vroeger ook “Levenstestament” genoemd. Het is een voorafgaande wilsverklaring waarin **zo nauwkeurig mogelijk** staat beschreven welke zorg (behandelingen, onderzoeken, transfers, ...) je weigert, indien je onherroepelijk wilsonbekwaam bent geworden. Daarin kan je een vertegenwoordiger aanduiden die je wensen zal verdedigen wanneer je niet meer wilsbekwaam bent. Deze wilsverklaring is juridisch afdwingbaar, er moet dus door de artsen rekening gehouden worden met de richtlijnen die je erin gegeven hebt. De negatieve wilsverklaring is onbeperkt in de tijd geldig en kan te allen tijde door jezelf aangepast worden.

De voorafgaande wilsverklaring euthanasie

De voorafgaande wilsverklaring euthanasie kan je opstellen als je euthanasie wenst in het geval je in een onomkeerbare comateuze toestand komt.

- De wilsverklaring euthanasie geldt **enkel bij onomkeerbaar coma** (en dus niet bij andere vormen van onomkeerbare wilsonbekwaamheid zoals door dementie, hersentumor, ...) en dit moet door een arts bepaald worden.
- Hierbij zijn **2 getuigen** nodig die mee ondertekenen. Zij hebben verder geen rol te vervullen, ook niet later wanneer er beroep zou moeten gedaan worden op de wilsverklaring.
- De voorafgaande wilsverklaring euthanasie is **slechts 5 jaar geldig**. Ze moet dus om de 5 jaar hernieuwd worden. De verklaring vervalt echter niet als je in die 5 jaar wilsonbekwaam geworden bent.
- Gezien een **arts kan weigeren om de euthanasie uit te voeren**, kan hij deze wilsverklaring euthanasie negeren en dus geen euthanasie toepassen.
- Op de verklaring dient een vertrouwenspersoon aangeduid te worden die de behandelende arts zal inlichten over de euthanasieverklaring wanneer de verzoeker niet langer wilsbekwaam is.
- De voorafgaande wilsverklaring euthanasie kan vrijblijvend bij de gemeente geregistreerd worden. Registratie is kosteloos en houdt in dat op de dienst Burgerzaken de documenten toegevoegd worden aan een nationale elektronische databank die consulteerbaar is door zorgverleners (24/24u, 7/7d). Echter, het is belangrijk deze niet enkel te registreren, maar ook met je arts te bespreken!

In het addendum op pagina 14 wordt het verschil tussen de voorafgaande negatieve wilsverklaring en de voorafgaande wilsverklaring euthanasie nog eens samengevat.

Wat doe je met je wilsverklaringen?

Je bewaart de opgestelde wilsverklaringen best thuis, bij je behandelend arts(en) en bij je vertegenwoordiger / vertrouwenspersoon. Maak dus enkele kopieën en zorg dat ze voorzien zijn van originele handtekeningen. Je vertegenwoordiger / vertrouwenspersoon zal je wilsverklaringen kenbaar maken en erop toezien dat ze worden gerespecteerd wanneer je niet meer wilsbekwaam bent.

Drie van de 5 wilsverklaringen *kan* je ook laten registreren via de gemeente, nl. de wilsverklaring euthanasie, de verklaring orgaandonatie en de verklaring inzake de wijze van teraardebestelling. Dit is echter *niet verplicht*: alle 5 wilsverklaringen zijn op zich wettelijk, of ze nu al dan niet geregistreerd zijn. Registratie via de gemeente geeft een bijkomende garantie dat meer mensen op de hoogte zijn van je wensen.

LEIFkaart

Je kan je wilsverklaringen ook kenbaar maken via de LEIFkaart. Deze plastic kaart heeft dezelfde grootte als je identiteitskaart (je bewaart beide dan ook best samen). Ze vermeldt de wilsverklaringen die je verklaart te bezitten, maar vervangt uiteraard de wilsverklaringen niet. Omdat er tevens de naam en telefoonnummer van een contactpersoon op vermeld staat, biedt ze een bijkomende garantie dat zorgverleners rekening zullen houden met je wensen. Je kan een LEIFkaart kosteloos aanvragen via het LevensEinde InformatieForum LEIF (zie pagina 11).

Vertrouwenspersoon versus wettelijke vertegenwoordiger

In deze brochure werd al enkele keren gesproken over vertrouwenspersoon en vertegenwoordiger. Volgens de patiëntenrechtenwet is een vertrouwenspersoon in de eerste plaats een persoon die je bijstaat (bv. meegaat naar de consultaties bij de arts) en die dus ook op de hoogte is van je gezondheidstoestand. Je kan één of meerdere vertrouwenspersonen schriftelijk of mondeling aanduiden.

Een vertegenwoordiger is de persoon (of personen) die voor je opkomt wanneer je zelf niet langer wilsbekwaam bent. Deze persoon zal je wensen en rechten verdedigen die je door middel van wilsverklaringen op papier gezet hebt. Je kan deze persoon (bv. een familielid, een vriendin) formeel schriftelijk aanduiden¹. Doe je dat niet, dan zal

¹ Wanneer je wilsverklaringen hebt opgesteld is het niet nodig de vertegenwoordiger nog eens apart schriftelijk aan te duiden: in de wilsverklaringen wordt de vertegenwoordiger immers reeds voorzien.

er een informele vertegenwoordiger aangeduid worden volgens deze volgorde: in de eerste plaats de eventuele bewindvoerder (indien deze dit mandaat kreeg), je samenwonende partner, dan je meerderjarige kinderen, daarna je ouders, gevolgd door je broers of zussen en tot slot de betrokken beroepsbeoefenaar. Een neef of een vriendin kan dus geen informele vertegenwoordiger zijn, die moet je formeel aanduiden.

In de voorafgaande wilsverklaring euthanasie is de vertrouwenspersoon wel diegene die jouw wilsverklaring kenbaar moet maken.

Vergeet ook je actuele zorg niet te bepalen

Je bezorgdheid voor jouw *toekomstige* levenskwaliteit in het geval je je wil niet meer kan uitdrukken, is zeer begrijpelijk.

Maar stel dat je al ernstig ziek bent, waarom zou je dan ook niet je *huidige* zorg plannen? Welke zorg wil je van de thuisverpleging, gezinszorg of het woonzorgcentrum? Wil je een palliatief zorgteam inschakelen? Welke behandelingen wens je nog? Op welke plek wil je verzorgd worden?

Vraag aan je arts om je alle mogelijke behandelingen (inclusief palliatieve) en hun nevenwerkingen uit te leggen. Je hebt recht op deze informatie. Hierna kan je beslissen wat je wel en niet wil. Het is ook je volste recht om behandelingen te weigeren, zelfs levensreddende.

Wat je nú (zolang je nog wilsbekwaam bent) wil of niet wil, kan je meedelen aan je arts. Hiervoor moet je geen papieren invullen. Er is slechts één uitzondering: wanneer je bij volle verstand actueel om euthanasie verzoekt, moet je dit nog op schrift bevestigen: dit heet een “schriftelijk verzoek”. Hiervoor bestaat geen model of voorgedrukt document, dit dient eigenhandig geschreven te worden. Dit kan op een eenvoudig stukje papier. Verwar dit “schriftelijk verzoek” niet met de voorafgaande “wilsverklaring euthanasie” die voor later bedoeld is (zie hierboven).

Samengevat

Deze brochure geeft uitleg over alle wettelijk beschikbare wilsverklaringen en de basisgegevens om aan voorafgaande zorgplanning te doen. Dit zijn de stappen die je hiervoor dient te nemen:

- Denk na over een aantal levens(einde)vragen
- Informeer je
- Praat erover met je naasten en zorgverleners
- Stel een vertegenwoordiger aan
- Vul de documenten in die voor jou belangrijk zijn
- Stuur bij indien nodig

Voorafgaande zorgplanning is nuttig, maar vergeet ook je huidige zorg niet. Laat je helpen en overleg best met je arts of andere zorgverleners (de dienst maatschappelijk werk van de gemeente waar je woont of van de mutualiteit, regionale LEIFpunten, netwerken palliatieve zorg, vrijzinnig humanistisch consulenten,...zie nuttige adressen op volgende pagina's) en met je naasten. Zo zullen je wilsverklaringen later begrijpelijker zijn voor de arts die ze moet respecteren.

Welke andere diensten kunnen je ondersteunen?

Vraag vooreerst inlichtingen aan je arts. Hieronder vind je een aantal diensten waar je terecht kan met je vragen.

Het LevensEinde Informatie Forum: LEIF

J. Vander Vekenstraat 158, 1780 Wemmel

Via de telefonische hulplijn: de LEIFlijn (078 15 11 55) of per email (info@leif.be) kan je LEIF contacteren voor:

- Vragen in verband met het levenseinde
- Informatie over voorafgaande zorgplanning en over de wilsverklaringen
- Vorming over het opnemen van je rechten bij het levenseinde
- Consultatie: met vragen rond het levenseinde wanneer men nergens anders terecht kan of niet gehoord wordt (ULteam "Uitklaring LevensEindeVragenteam": tel 078 05 01 55 (op afspraak).
- Bestel kosteloos je LEIFkaart online (www.leifkaart.nu of www.leif.be) of via het formulier pagina 15.

Het LEIFblad geeft meer algemene informatie over mogelijkheden bij het levenseinde: staken van behandelingen, palliatieve zorg, palliatieve sedatie, levensbeëindiging zonder verzoek, hulp bij zelfdoding en euthanasie. Het LEIFblad bevat hiernaast ook dezelfde wettelijke wilsverklaringen zoals in brochure "de correcte voorafgaande wilsverklaringen" en kan gratis verkregen worden bij de apotheker, het gemeentehuis, de openbare bibliotheek en het huisvandeMens in je regio.

Je kan met je vragen ook terecht bij de regionale afdelingen van LEIF:

- LEIF West-Vlaanderen Koningin Elizabethlaan 92, 8000 Brugge. Tel: 050 34 07 36 email: leif@levenshuis.nu.
- LEIF Brussel-Bruxelles Saincteletteplein 17, 1000 Brussel. Tel: 078 05 20 05.
- LEIF Gent: Vonkel - Een luisterend huis Zwijnaardsesteenweg 26a, 9000 Gent. Tel: 09 330 40 51 - email: welkom@vonkeleenluisterendhuis.be.
- LEIF Antwerpen ZNA Sint-Erasmus, Luitenant Lippenslaan 55 in Borgerhout. Tel: 0468 24 85 42 – info@leifantwerpen.be.
- LEIF Kempen: Mermansstraat 17, 2300 Turnhout. Tel (tijdens kantooruren): 0477 20 88 03, www.leifpuntkempen.be, info@leifpuntkempen.be.
- LEIF Oudenaarde: Sint-Walburgastraat 9, 9700 Oudenaarde. Tel: 055 20 74 00, info@netwerklevenseinde.be.

De netwerken palliatieve zorg

- Forum Palliatieve Zorg (Halle Vilvoorde): Tel: 02 456 82 07 - Forum Palliatieve Zorg (Brussel): Tel: 078 05 20 05
- Palliatieve Hulpverlening Antwerpen - PHA: Tel: 03 265 25 31
- Palliatief netwerk Mechelen: Tel: 015 41 33 31
- Netwerk Palliatieve Zorg Noorderkempen: Tel: 03 633 20 11
- Palliatief Netwerk Arrondissement Turnhout: Tel: 014 43 54 22
- Netwerk Palliatieve Zorg Limburg: Tel: 011 81 94 72
- Netwerk Palliatieve Zorg Aalst-Dendermonde-Ninove: Tel: 053 21 40 94
- Netwerk Palliatieve Zorg Gent-Eeklo: Tel: 09 218 94 01
- Netwerk Palliatieve Zorg Waasland: Tel: 03 776 29 97
- Netwerk levenseinde vzw (Zuid-Oost-Vlaanderen): Tel: 055 20 74 00
- Palliatief netwerk arrondissement Leuven - PANAL: Tel: 016 23 91 01
- Netwerk palliatieve zorg Westhoek–Oostende: Tel: 051 51 98 00
- Heidehuis vzw (Noord-West-Vlaanderen): Tel: 050 40 61 50
- Netwerk palliatieve zorg De Mantel vzw: Tel: 051 24 83 85
- Netwerk palliatieve zorg Zuid-West-Vlaanderen vzw: 056 63 69 50

HuizenvandeMens

HuizenvandeMens zijn beter gekend als de vroegere Centra Morele Dienstverlening (CMD). Het zijn deelverenigingen van de overkoepelende organisatie deMens.nu. Voor contactgegevens kan u terecht op de website www.demens.nu/nl/HuisVanDeMens/contactgegevens/. Hieronder geven we de provinciale contactgegevens.

Je kan je tot het huisvandeMens in jouw buurt wenden, waar een medewerker je met raad en daad bijstaat om je wilsverklaringen in te vullen en die eventueel ook je aanvraag voor de LEIFkaart regelt.

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

02 242 36 02

brussel@deMens.nu

www.vrijzinnigbrussel.be

ANTWERPEN

03 259 10 81

antwerpen@deMens.nu

www.antwerpen-deMens.nu

LIMBURG

011 21 06 54

info@vrijzinniglimburg.be

www.vrijzinniglimburg.be

OOST-VLAANDEREN

09 233 52 26

gent@deMens.nu

VLAAMS-BRABANT

016 23 56 35

vlaamsbrabant@deMens.nu

www.vlaamsbrabant-deMens.nu

WEST-VLAANDEREN

westvlaanderen@deMens.nu

www.vrijzinnigwestvlaanderen.be

Verder kan je ook terecht bij de maatschappelijke dienst van je mutualiteit en bij W.E.M.M.E.L., het Expertisecentrum Waardig Levenseinde via info@wilsverklaringen.be of 02/456 82 01 (www.wilsverklaringen.be).

Addendum: verschil tussen de voorafgaande negatieve wilsverklaring en de voorafgaande wilsverklaring euthanasie

voorafgaande “negatieve” wilsverklaring	voorafgaande wilsverklaring euthanasie
geldt bij elke vorm van verworven wilsonbekwaamheid (bv. door dementie, hersentumor, coma, ...)	geldt enkel bij coma
geen getuigen nodig	2 getuigen moeten mee tekenen*
onbeperkt geldig	5 jaar geldig
geen advies van 2 ^{de} arts	verplicht advies van 2de arts (bv. LEIFarts)
geen medisch getuigschrift nodig indien fysiek niet in staat om zelf de wilsverklaring op te stellen en te ondertekenen	medisch getuigschrift nodig indien fysiek niet in staat om zelf de wilsverklaring op te stellen en te ondertekenen
je kan een vertegenwoordiger aanduiden	je kan een vertrouwenspersoon aanduiden
wettelijk afdwingbaar	de arts kan de euthanasie weigeren
niet registreerbaar op de gemeente	registreerbaar op de gemeente

* één getuige mag geen materieel belang hebben bij je overlijden (bv. erfgenaam)

Aanvraagformulier voor een LEIFkaart

via gefrankeerde post verzenden naar LEIF,
J. Vander Vekenstraat 158, 1780 Wemmel

Volgende persoonlijke gegevens worden op de LEIFkaart vermeld:

Voornaam:

Naam:

Identificatienummer in het Rijksregister (of N.N.):

Verklaart te beschikken over (aankruisen wat van toepassing is):

- voorafgaande negatieve wilsverklaring
- voorafgaande wilsverklaring euthanasie (enkel geldig bij coma)
- verklaring voor orgaandonatie
- verklaring inzake de wijze van teraardebestelling
- document 'Lichaam schenken aan de wetenschap'

Volgende gegevens van mijn contactpersoon (die tevens een exemplaar van mijn wilsverklaringen bezit) worden op de LEIFkaart vermeld:

Voornaam:

Naam:

Tel of GSM:

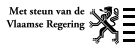
Adres waarnaar de LEIFkaart dient toegestuurd te worden (wordt NIET op de LEIFkaart vermeld):

Volledig adres:

LEIF vzw gaat er van uit dat de gegevens die u ons ter beschikking stelt naar waarheid zijn en dat de wilsverklaringen correct werden opgesteld. Deze LEIFkaart vervangt dus NIET uw wilsverklaringen. De aanvraag geeft toelating aan LEIF vzw om bovenstaande gegevens te bewaren in een computerbestand.

Dankzij de steun van deMens.nu kan de LEIFkaart tot op heden kosteloos aangeboden worden. Je kan ons steunen en er mee voor zorgen dat we onze dienstverlening ook in de toekomst kosteloos kunnen blijven aanbieden door 15 euro te storten op LEIF, BE29 9792 4912 1364, met vermelding "LEIFkaart".

WWW.WILSVERKLARINGEN.BE
TEL 02 456 82 01